

**UCHWAŁA NR LXII/730/18
RADY MIEJSKIEJ W MOSINIE**

z dnia 25 stycznia 2018 r.

**zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mosina
na lata 2017-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875 i 2232), art. 14 ust. 1, art. 23 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2017 r., poz. 1023, 1529 i 1566), Rada Miejska w Mosinie uchwała, co następuje:

§ 1. W Uchwale Nr LVII/645/17 Rady Miejskiej w Mosinie z dnia 26 października 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mosina na lata 2017-2027, załącznik do uchwały otrzymuje brzmienie zgodne z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Mosina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA RADY
M. Kaptur
Małgorzata Kaptur

UZASADNIENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2017 r., poz. 1023), Gminny Program Rewitalizacji to wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, infrastrukturalnej, którego celem jest wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Mosina na lata 2017-2027, przyjęty został Uchwałą Nr LVII/645/17 Rady Miejskiej w Mosinie z dnia 26 października 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mosina na lata 2017-2027. Zgodnie z obowiązującą procedurą, by dokument mógł stanowić podstawę do ubiegania się o dofinansowanie ze środków przeznaczonych na rewitalizację, konieczne jest wpisanie niniejszego dokumentu na Wykaz programów rewitalizacji województwa wielkopolskiego, po dokonaniu jego oceny merytorycznej przez Zespół ds. rewitalizacji.

Marszałek Województwa Wielkopolskiego pismem nr DPR-V.45.35.2016 z dnia 21.12.2017 r. (data wpływu do tutejszego urzędu: 27.12.2017 r.), przekazał uwagi do dokumentu, w związku z powyższym nastąpiła konieczność dokonania jego zmiany w oparciu o wniesione uwagi. Poniżej wskazano treść uwagi i poziom jej uwzględnienia.

Treść uwagi	Komentarz
<p>1. Powiązania z dokumentami:</p> <p>1.1. Prosimy o stosowanie właściwej nazwy strategii rozwoju dla województwa wielkopolskiego, która jest następująca: „Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020 (nie „Zaktualizowana strategia...”).</p>	- Dokonano poprawy zgodnie z uwagą
<p>2. Potencjał obszaru rewitalizacji</p> <p>2.1. Zapisy podrozdziału pt. „Potencjał obszaru rewitalizacji” (str. 43) zdają się wskazywać, że działania zmierzające do wzmocnienia potencjałów obszaru rewitalizacji zaprojektowane w GPR mają służyć mieszkańcom całego miasta Mosina, również całej gminy, a także odwiedzającym spoza obszaru gminy. To jest oczywiste, należy jednak mieć na uwadze, że GPR jest opracowywany przede wszystkim dla poprawy sytuacji w samym obszarze rewitalizacji i ma służyć przede wszystkim mieszkańcom tego obszaru. Dopiero w drugiej kolejności także pozostałym mieszkańcom. W tym kierunku należy projektować wszelkie rozwiązania na obszarze rewitalizacji.</p>	- Dokonano poprawy podrozdziału zgodnie z uwagą. Usunięto z opisu informacje wskazujące na ogólny charakter działań rewitalizacyjnych, skupiono się na potencjale i przyczynach sytuacji kryzysowej obszaru rewitalizacji.
<p>3. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne</p> <p>3.1. Przedstawiona lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych sprawia wrażenie trochę nieuporządkowanego logicznie zestawienia projektów, w niewielkim stopniu powiązanych ze sobą i niekoniecznie będących odpowiedzią na zidentyfikowane wcześniej problemy rewitalizacyjne. Lista przedsięwzięć podstawowych, a także działań uzupełniających wymaga przemyślenia, tak, aby można było mówić o kompleksowej rewitalizacji obszaru zdegradowanego wytypowanego do przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych (obszaru rewitalizacji), prowadzącej do likwidacji bądź ograniczenia zjawisk kryzysowych na tym obszarze.</p> <p>3.2. Analiza przedsięwzięć rewitalizacyjnych wykazała, że przewidziane projekty nie odpowiadają w pełni zdiagnozowanym problemom. Wśród przedsięwzięć podstawowych brak generalnie projektów „miękkich”, typowo społecznych, adresowanych negatywnym zjawiskom w sferze społecznej, które szeroko analizowano na etapie szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji. Takie projekty dla rozwiązywania problemów społecznych powinny współtowarzyszyć projektom inwestycyjnym. Zidentyfikowane w GPR projekty w znaczącej części dotyczą tworzenia nowych miejsc spędzania wolnego czasu (9), budowy dróg (2), centrum przesiadkowego (1). Wyznaczono tylko jeden projekt społeczny, dot. szkoleń dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy, który skierowany jest tak naprawdę do wszystkich mieszkańców gminy, a nie skupia się na mieszkańcach obszaru rewitalizacji. Zwracamy uwagę, że bez uwzględnienia przedsięwzięć „miękkich”, społecznych trudno będzie uzyskać dofinansowanie projektów rewitalizacyjnych</p>	<p>- Do każdego projektu dodano informacje określające jego wpływ na sferę społeczną (stan osiągnięty w sferze społecznej po realizacji projektu) oraz wskazano poziom ich powiązania z pozostałymi projektami na liście głównej i uzupełniającej.</p> <p>- Do każdego projektu dodano informacje określające wpływ na sferę społeczną (stan osiągnięty w sferze społecznej po realizacji projektu) oraz - wskazano poziom powiązania z pozostałymi projektami na liście głównej i uzupełniającej. Opis uzupełniono o informacje o zdiagnozowanych w diagnozie problemach, na jakie odpowiadają niniejsze przedsięwzięcia.</p>

wskazanych w GPR ze środków WRPO 2014+ (zalecamy w tym zakresie zapoznanie się z zapisami Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+, kryteriami wyboru projektów oraz dokumentacją konkursową dla działania 9.2.).

3.3. Fiszki projektowe powinny być uzupełnione o prognozowane rezultaty oraz sposób ich oceny. Analizując karty projektowe pod kątem zaproponowanych wskaźników monitorowania można odnieść wrażenie, że wybrano najprostsze wskaźniki, takie jak: liczba projektów, powierzchnia terenu, liczba obiektów itp. Należy rozważyć, czy wskazane wskaźniki oddają rzeczywiście przewidywane efekty przedsięwzięć i w jaki sposób będą przydatne do monitorowania postępów w realizacji całego GPR. Zwracamy uwagę, że w przypadku monitorowania projektów rewitalizacyjnych nie chodzi jedynie o określenie wskaźników monitorowania realizacji projektu (tj. ilość wyremontowanych obiektów), ale o wskazanie jaki stan zostanie osiągnięty dzięki realizacji projektu, który problem zostanie umniejszony i w jakim stopniu (np. rozszerzenie oferty kierowanej dla osób starszych poprzez udostępnienie pomieszczeń do realizacji warsztatów i szkoleń w zakresie rozwoju osobistego). Następnie należy określić w jaki sposób zostanie to zbadane.

3.4. Niektóre projekty trudno określić mianem projektów rewitalizacyjnych. Jako przykłady wskazać można m.in.: „Kompleksową modernizację energetyczną budynku użyteczności publicznej” (budynku Urzędu Miejskiego), „Budowę drogi Czerwonka”, „Budowę wschodniej obwodnicy miasta Mosina” oraz liczne projekty zagospodarowania placów, terenów zieleni, parków, w stosunku do których trudno określić na jakie potrzeby społeczne na obszarze rewitalizacji odpowiadają.

3.5. Projekt Glinianki wydaje się typowym projektem turystycznym, który nie będzie miał znacznego oddziaływania na sferę społeczną, mimo takich deklaracji. Jest on bowiem ukierunkowany głównie na turystów. Brakuje mocniejszego uzasadnienia dla jego realizacji w kontekście problemów społecznych zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji.

3.6. Nieuzasadnionym jest projekt budowy nowej obwodnicy - Czerwonki oraz Wschodniej Obwodnicy Mosiny jako projektów rewitalizacyjnych. Są to typowe projekty infrastrukturalne, rozwiązujące problemy związane z natężeniem ruchu. Należy jednak zwrócić uwagę, że znacznie częściej rekomenduje się w zakresie mobilności miejskiej korzystanie z bardziej przyjaznych środowisku rozwiązań, takich jak wsparcie komunikacji publicznej (zwłaszcza elektrycznej) oraz zaproponowanie alternatywnych środków transportu. W przypadku tych dwóch projektów nie wykazano w dostatecznym stopniu w jaki sposób nowa droga przyczyni się do zmniejszenia zjawisk kryzysowych w sferze społecznej lub jak powiązana jest z tymi problemami. Należy usunąć te projekty z GPR bądź dodatkowo je uzupełnić o stosowne opisy i przesunąć do listy projektów uzupełniających.

3.7. Projekt pn. „Wyznaczenie i przystosowanie terenu pod organizację imprez masowych” jest przedstawiony w mało konkretny sposób w karcie projektowej. Wymaga doprecyzowania i uzupełnień. Ponadto należy wyjaśnić lokalizację projektu - w fiszce projektowej zapisano przy lokalizacji, że „obszary wskazane w wyniku realizacji projektu rewitalizacyjnego” - nie jest zrozumiałe, o co tu chodzi?

3.8. Wśród projektów rewitalizacyjnych, zdecydowana większość dotyczy otworzenia nowego miejsca spotkań dla mieszkańców i spędzania wolnego czasu (projekty: 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 12, 13). Czy konieczne jest tworzenie aż tylu różnych miejsc, służących do tego samego celu? Należy zweryfikować jaka jest realna potrzeba utworzenia nowych miejsc integracji i czy polegać to będzie na czymś więcej niż tylko remoncie - po części inwestycyjnej w projekcie powinna nastąpić część związana ze świadczeniem usług w tym miejscu, np. prowadzeniem zajęć, warsztatów, spotkań, grup wsparcia, itd. Żaden

- Do każdego projektu dodano informacje określające wpływ na sferę społeczną (stan osiągnięty w sferze społecznej po realizacji projektu) oraz wskazano efekty płynące z ich realizacji.

- Do każdego projektu dodano informacje określające wpływ na sferę społeczną (stan osiągnięty w sferze społecznej po realizacji projektu) oraz wskazano poziom powiązania z pozostałymi projektami na liście głównej i uzupełniającej. Opis uzupełniono o informacje o zdiagnozowanych w diagnozie problemach na jakie odpowiadają niniejsze przedsięwzięcia.

- Opis projektu zmodyfikowano, dodano informacje o planowanych do realizacji na terenie „Glinianek” półkoloniach dla dzieci z terenu gminy (w tym przede wszystkim dzieci z obszaru rewitalizacji), po realizacji projektu infrastrukturalnego.
- Projekty pozostawiono na liście projektów głównych.

- Projekt został zmieniony na „Analiza obszaru gminy Mosina pod kątem wyznaczenia i przystosowania terenu

z projektów infrastrukturalnych wskazanych w GPR (pałac Budzyń, Kogucik, plac Eleganta, Plac 20 Października i wiele innych) nie został uzupełniony o projekt o charakterze „miękkim”, który w realny sposób przyczyni się do integracji mieszkańców i wsparcia osób wykluczonych. Jeżeli projekty te mają zostać uzupełnione projektami z listy uzupełniającej, konieczne jest wskazanie jak wyglądają te relacje - które działania miękkie będą realizowane w którym obiekcie. Ważne by działania te były zróżnicowane i nie powtarzały się. Ponadto, należy zastanowić się czy odpowiedzią na zidentyfikowane problemy (bezrobocie, przestępczość, ubóstwo - korzystanie z pomocy społecznej, mała przedsiębiorczość) jest tworzenie miejsc rekreacji i spędzania czasu wolnego? Brakuje projektów będących bezpośrednią odpowiedzią na zdiagnozowane problemy-przede wszystkim działań o charakterze nie inwestycyjnym, nastawionych na poprawę umiejętności i kompetencji mieszkańców obszaru rewitalizacji.

3.9. Jaki związek z obszarem rewitalizacji (poza położeniem w jego obrębie) ma przedsięwzięcie pt. „Zintegrowane węzły przesiadkowe - dworzec kolejowy Mosina”, skoro w karcie projektowej w opisie celu projektu wskazano m. in., że „Celem projektu jest stworzenie zrównoważonego systemu transportowego i zwiększenie roli niskoemisyjnego transportu publicznego w komunikacji na terenie Gminy poprzez realizację inwestycji funkcjonalnych obejmujących zakup taboru autobusowego, budowę przystanków autobusowych, chodników oraz parkingu, rozbudowę sieci ścieżek rowerowych, pozwalających na utworzenie zintegrowanych węzłów przesiadkowych na terenie Gminy Mosina, a także poprzez przeprowadzenie kampanii informacyjno-promocyjnej zachęcającej do korzystania z tego typu form transportu...”. Czy, jeżeli ten projekt jest konieczny w realizacji logiki interwencji GPR, nie należałoby go raczej umieścić wśród przedsięwzięć uzupełniających?

3.10. Należy zwrócić uwagę na to, żeby projekty odpowiadały przede wszystkim potrzebom społeczności na obszarze rewitalizacji. Zauważono bowiem, że proponowane są przede wszystkim przedsięwzięcia mające służyć całemu miastu i gminie - znaczna część projektów ukierunkowana jest nie tylko na mieszkańców, ale często i na osoby spoza gminy (np. turystów, osoby przejezdne). Należy odwrócić tę zależność i w pierwszej kolejności adresować projekty do mieszkańców obszaru rewitalizacji, dla których przygotowywany jest ten GPR.

3.11. W kartach projektowych należy podać okres realizacji, czyli w jakich latach przewiduje się realizację (np. 2017-2027), a nie czas realizacji, jak podano w kartach projektowych (np. 10 lat). Ponadto należy jednak oszacować indykatywne koszty projektów, nie wystarczy zapis o trudnościach w oszacowaniu kwot. Oszacowanie to posłuży następnie wskazaniu indykatywnych ram finansowych w GPR. W programie rewitalizacji jako podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne powinny być ujęte dojrzałe, przemyślane przedsięwzięcia, które realizują cele i kierunki działań określone w takim programie. Natomiast przedsięwzięcia w fazie koncepcyjnej mogą być ujęte na liście pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (uzupełniających), dla których należy przedstawić ich ogólną charakterystykę.

3.12. Przedstawione projekty podstawowe wymagają uzupełnienia o „kontekst rewitalizacji”, tj. wskazanie w jaki sposób realizacja tego projektu przyczyni się do osiągnięcia celów założonych w GPR oraz wpłynie na poprawę życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Obecne zapisy są bardzo ogólnikowe, a wymienione efekty nie zawsze nawiązują do celów GPR.

3.13. Należy przeanalizować przedstawiony bardzo bogaty zakres uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych, także pod względem tego, czy któreś spośród nich nie powinny raczej znaleźć się na liście przedsięwzięć podstawowych. Ponadto, konieczne jest rozszerzenie informacji na ich temat, zgodnie z zapisem art. 15 ust. 1 pkt 5) ppkt b) ustawy o rewitalizacji. Wskazanie jedynie hasłowo tytułów projektów nie jest wystarczające. Prosimy o omówienie chociaż zakresu działań,

pod organizację imprez masowych”. Nie wskazano lokalizacji projektu.

- Lista projektów głównych została bez zmian. Do każdego projektu dodano wiersz określający jego wpływ na sferę społeczną (stan osiągnięty w sferze społecznej po realizacji projektu) oraz wskazano efekty płynące z ich realizacji.

- Projekt pozostawiono na liście projektów głównych. Do projektu dodano informacje określające wpływ na sferę społeczną (stan osiągnięty w sferze społecznej po realizacji projektu) oraz wskazano efekty płynące z realizacji przedsięwzięć.

- Do każdego projektu dodano informacje określające wpływ na sferę społeczną (stan osiągnięty w sferze społecznej po realizacji projektu) oraz wskazano efekty płynące z realizacji przedsięwzięć.

<p>miejsca gdzie będą realizowane i pomiotów, jakie zamierza się zaangażować w ich realizację.</p> <p>3.14. Brakuje wskazania powiązań między poszczególnymi projektami. Lista przedsięwzięć składa się z wielu inwestycji infrastrukturalnych, nie powiązanych ze sobą. Nie dostrzeżono także relacji między projektami „twardymi” a „miękkimi”. W przypadku projektów typowo rewitalizacyjnych, tj. związanych ze zmianą funkcji danego obiektu, oczekiwane jest, że w ślad za interwencją techniczną przeprowadzony zostanie projekt społeczny (np. w obszarze edukacji, włączenia społecznego, kultury itp.).</p> <p>3.15. Dodatkowo, zwracamy uwagę, że konstruując zestawienia przedsięwzięć rewitalizacyjnych (zarówno podstawowych, jak i uzupełniających), należy mieć na uwadze planowany okres realizacji GPR, tj. lata 2017-2027. Lista projektów powinna uwzględniać nie tylko Państwa możliwości finansowe, ale także potencjał instytucjonalny i zasoby ludzkie, umożliwiające koordynację tak szerokiego zakresu projektów. Należy więc w GPR przedstawić realistyczne podejście do problemów rewitalizacji w perspektywie najbliższych 10 lat.</p>	<p>- Listę projektów głównych uzupełniono o koszty realizacji oraz lata realizacji. Szacunkowe koszty zostały określone również dla projektów uzupełniających.</p> <p>- Do każdego projektu dodano informacje określające wpływ na sferę społeczną (stan osiągnięty w sferze społecznej po realizacji projektu) oraz wskazano efekty płynące z realizacji przedsięwzięć. Lista projektów uzupełniających została niezmieniona, uszczegółowiono ją jedynie o szacunkowe koszty realizacji.</p> <p>- Dodano podrozdział o powiązaniach między projektami z listy projektów podstawowych i uzupełniających, czyli między projektami głównymi i twardymi.</p> <p>- Listę projektów głównych uzupełniono o okres realizacji.</p>
<p>4. Projekty zintegrowane</p> <p>4.1. Sugeruje się rozważenie zaplanowania realizacji projektów zintegrowanych, których występowania nie wskazano z nazwy w GPR. Tego rodzaju projekty najlepiej realizują ideę kompleksowej rewitalizacji. Jeżeli przewidziano realizację projektów zintegrowanych, należy ten fakt wskazać i przybliżyć powiązania między poszczególnymi przedsięwzięciami składającymi się na projekt zintegrowany.</p>	<p>- Projekty z listy głównej zostały powiązane z planowanymi do realizacji projektami o charakterze uzupełniającym.</p>
<p>5. Powiązanie projektów z kierunkami działań</p> <p>5.1. W osobnym rozdziale wskazano, które kierunki działań w LPR są realizowane przez jakie projekty rewitalizacyjne. Należy zauważyć dużą dysproporcję w tym zakresie: dwa kierunki realizowane są przez 8/14 projektów. Są jednak takie kierunki działań, dla których nie określono żadnego projektu („Wsparcie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym”) lub projektów jest niewiele (np. 1 projekt realizujący kierunek „Aktywizacja zawodowa i pobudzenie przedsiębiorczości”). Należy rozważyć zasadność identyfikacji kierunku działań, który nie będzie następnie realizowany przez żadne przedsięwzięcie oraz ocenić szanse powodzenia w przypadku innych kierunków, dla których określono pojedyncze projekty.</p>	<p>- Przeanalizowano ponownie i poprawiono listę kierunków działań pod kątem przeprowadzonej diagnozy i planowanych działań rewitalizacyjnych.</p>
<p>6. Komplementarność przestrzenna</p> <p>6.1. Poza teoretycznym wstępem do podrozdziału nt. komplementarności przestrzennej zaprezentowano mapkę z treścią, która nie wiadomo, o czym mówi w kontekście komplementarności przestrzennej. Należy komplementarność przestrzenną opisać z uwzględnieniem planowanych w GPR konkretnych rozwiązań. Jeżeli zaprezentowana mapka ma obrazować komplementarność przestrzenną, należy opisać, jakie zjawiska są na niej przedstawione i jak je należy interpretować.</p>	<p>- Dokonano poprawy zawartości podrozdziału. Zmieniono mapkę dot. zmian funkcjonalno-przestrzennych, wskazując na lokalizacje poszczególnych projektów rewitalizacyjnych.</p>
<p>7. Komplementarność problemowa</p>	<p>- Podrozdział został poprawiony zgodnie</p>

<p>7.1. Komplementarność problemowa nie została wykazana w sposób dostateczny – między poszczególnymi projektami nie występują dostatecznie silnie relacje, by móc wskazać na powiązania między nimi i dopełnianie się. Wprawdzie wskazano, że duża część z nich realizuje cele społeczne (choć nie w każdym miejscu można się z tym zgodzić), to jednak są to odosobnione inwestycje położone w różnych miejscach na obszarze rewitalizacji, które polegają na stworzeniu licznych miejsc do spędzania czasu wolnego. Brakuje opisu relacji między przedsięwzięciami „miękkimi” a infrastrukturalnymi, które często powinny być pierwszym etapem, poprzedzającym realizację projektu miękkiego. Nie oferuje się spójnej, kompleksowej oferty usług społecznych, która powiązałaby poszczególne projekty. Podkreślamy, że nie wystarczy wskazanie, że dla każdego projektu określono, na jaki aspekt obszaru rewitalizacji wpływa - należy uzupełnić w jaki sposób się ta relacja kształtuje.</p>	<p>z uwagą. Poza wskazaniem jaki aspekt realizować będą projekty, dodano opis komplementarności problemowej.</p>
<p>8. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna 8.1. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna nie została opisana dostatecznie precyzyjnie - zarówno w rozdziale 9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności, jak i w rozdziale 11. System wdrażania GPR. Należy wskazać, czy, i dlaczego, przyjęty system przygotowania i wdrażania GPR przez wybrane podmioty jest efektywny. Brakuje opisu relacji między poszczególnymi podmiotami zaangażowanymi w proces przygotowania i wdrażania GPR. Pożądane jest również określenie kanałów komunikacji i sposobów podejmowania decyzji.</p>	<p>- Poprawiono opis Komplementarności proceduralno-instytucjonalnej zgodnie z uwagą.</p>
<p>9. Ramy finansowe i harmonogram 9.1. Tabela 5. prezentująca ramy finansowe realizacji GPR. jest niekompletna. Nie jest możliwe oszacowanie ram finansowych Programu na podstawie kwot określonych jedynie dla 4 spośród 14 przedsięwzięć podstawowych. Należy oszacować kwoty na realizację wszystkich projektów. W GPR powinny być wskazane projekty podstawowe na dalszym niż faza koncepcji etapie przygotowania. Należy także wskazać szacunkowe kwoty na realizację pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (przedsięwzięć uzupełniających). Dopiero wtedy szacunkowe ramy finansowe GPR będą kompletne. 9.2. Należy uzupełnić zapisy GPR o przewidywany harmonogram realizacji projektów. Jest on obowiązkowym elementem GPR - zgodnie z wymogiem określonym w art. 15 ust. 1 pkt 8) ustawy o rewitalizacji. 9.3. Prosimy także o podsumowanie kosztów wszystkich szacowanych przedsięwzięć, ujętych w GPR (zarówno przedsięwzięć podstawowych jak i uzupełniających) i przedstawienie stosownych kwot bądź w tabeli z ramami finansowymi, bądź w tekście przed lub pod tabelą 5.</p>	<p>- Dokument uzupełniono o koszty realizacji projektów głównych i uzupełniających w podziale na źródło pozyskania środków. Ponadto uzupełniono lata realizacji projektów. W dwóch przypadkach, ze względu na koncepcyjny charakter przedsięwzięć nie było możliwe podanie kosztu realizacji i lat realizacji.</p> <p>- Poprawiono zgodnie z uwagą.</p> <p>- Poprawiono zgodnie z uwagą.</p>
<p>10. Partycypacja społeczna 10.1. Należy uzupełnić informacje przedstawione w tabeli nr 7 w rozdz. 10 dotyczące efektów partycypacji społecznej przedstawiające efekty konsultacji społecznych na etapie tworzenia GPR, w miejscu, gdzie jest zapis: „Wyniki: Pozostaje do uzupełnienia po przeprowadzeniu konsultacji projektu GPR”.</p>	<p>- Uzupełniono tabele o wyniki partycypacji społecznej.</p>
<p>11. System wdrażania GPR 11.1. Należy poszerzyć zakres informacji w rozdz. 10 dotyczącym zarządzania realizacją GPR o konkretne rozwiązania związane z koordynacją wdrażania zapisów GPR oraz przedstawić informacje o kosztach tego zarządzania, zgodnie z art. 15, ust. 1 pkt 8 ustawy o rewitalizacji.</p>	<p>- Dokonano poprawy zawartości podrozdziału zgodnie z uwagą.</p>
<p>12. Monitorowanie 12.1. W tabeli 9 przedstawiono wskaźniki realizacji celów GPR, ze wskazaniem jedynie pożądanej tendencji ich zmian (wzrost/spadek). Wymagane jest wskazanie wartości bazowych i docelowych tych wskaźników. 12.2. We wstępie do rozdziału 12 wskazano, że system monitorowania będzie polegał na analizie dwóch zjawisk: stanu wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz analizie zmian na obszarze rewitalizacji. Tymczasem, w tabeli 9 wskazano wskaźniki realizacji celów GPR. Informacje są więc sprzeczne i wymagają uspołnienienia. Konieczne jest więc ponowne przeanalizowanie projektowanego systemu monitorowania</p>	<p>- Dokonano poprawy tabeli 12. Uzupełniono listę wskaźników, dodano do nich wartość bazową i docelową.</p> <p>- Poprawiono opis monitoringu zgodnie z uwagą, uściślając w jaki sposób i przez kogo prowadzony będzie monitoring procesu rewitalizacji gminy Mosina.</p>

<p>i w pierwszej kolejności odpowiedź na pytanie: co chcemy monitorować? (stan realizacji celów GPR, stan wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zmiany na obszarze rewitalizacji - czy może każdy z tych aspektów), a następnie określenie sposobów pomiaru każdego z tych zjawisk. Należy wskazać jakie wskaźniki zostaną wykorzystane do każdego z tych poziomów, określić wartości bazowe i docelowe wskaźników, źródło danych oraz wskazać kto będzie za to odpowiedzialny za monitorowanie poszczególnych aspektów.</p>	
<p>13. Ewaluacja 13.1. Na str. 108 opisano ewaluację ex-ante jaka była przeprowadzona na etapie tworzenia GPR. Jednak autorzy GPR niewłaściwie rozumieją co to jest ewaluacja ex-ante pisząc, że była to „możliwość zgłaszania uwag do Programu drogą osobistą, elektroniczną i telefoniczną oraz poprzez zamieszczanie formularza uwag dot. projektu GPR, projektu uchwały i zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji”. Ewaluacja ex-ante w rzeczywistości jest to, najprościej mówiąc, ocena programu dokonywana przed rozpoczęciem jego realizacji w celu poprawy jakości dokumentu programowego. Jej głównym zadaniem jest ocena przyjętej w ramach programu logiki interwencji i przewidywanych skutków realizacji programu. Taka ewaluacja (ocena) projektu programu stanowi podstawę do przygotowania ostatecznej wersji programu. Należy więc skorygować zapisy GPR oraz wskazać czy ewaluacja ex-ante, zgodnie z przytoczoną powyżej definicją, rzeczywiście została przeprowadzona.</p>	<p>- Poprawiono opis Ewaluacji, w szczególności ewaluacji ex-ante, zgodnie z uwagą.</p>
<p>14. Aktualizacja GPR 14.1. W procedurze aktualizacji uwzględnili Państwo także zapisy związane z Wykazem programów rewitalizacji w województwie wielkopolskim i ponowną oceną GPR przez Zespół ds. rewitalizacji. Ze względu jednak na długi zakres czasowy GPR, wykraczający poza perspektywę finansowania unijnego 2014-2020 (2023), rekomendujemy rezygnację z tych zapisów, nie jest bowiem przesądzone jaka procedura obowiązywać będzie w kolejnym okresie finansowania w ramach nowego WRPO. W związku z tym rekomendujemy zawarcie w GPR ogólnych zapisów dotyczących procedury aktualizacji GPR po stronie Koordynatora dokumentu, jakim jest Gmina Mosina. Pozostawienie obecnych zapisów, w sytuacji zmiany procedury uzgodnienia GPR z UMWW, mogłoby skutkować niemożnością realizacji założonej ścieżki aktualizacji, a co za tym idzie, niemożnością zaktualizowania Programu zgodnie z jego zapisami. 14.2. W ramach procedury aktualizacji GPR brakuje elementu polegającego na konsultacji z interesariuszami propozycji zmiany GPR. Jeżeli ten element znajduje się pod pojęciem „Aktualizacja GPR” to należy to wyjaśnić w tekście.</p>	<p>- Poprawiono opis Aktualizacji GPR zgodnie z uwagą.</p> <p>- Uzupełniono opis aktualizacji GPR zgodnie z uwagą.</p>
<p>15. Ocena oddziaływania na środowisko: 15.1. Rozdział 14 w wersji końcowej GPR powinien zostać zaktualizowany o przedstawienie głównych ustaleń wykonanej prognozy oddziaływania na środowisko, pozytywnie zaopiniowanej przez stosowne organy (RDOŚ i PWIS).</p>	<p>- Rozdział 14 został uzupełniony o informacje dotyczące przeprowadzonej procedury Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko dla projektu <i>Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mosiny na lata 2017-2027</i>.</p>
<p>16. Inne: 16.1. Nie zamieszczono w GPR załącznika graficznego przedstawiającego podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzonego na mapie w skali co najmniej 1:5000, co jest elementem obowiązkowym GPR zgodnie z zapisami art. 15 ust. 1 pkt 14 ustawy o rewitalizacji. Na mapie tej należy także przedstawić lokalizację konkretnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaplanowanych w GPR. 16.2. W całym opracowaniu występują liczne błędy językowe i stylistyczne. Proponujemy je skorygować.</p>	<p>- Do dokumentu dodano informację o załączniku graficznym przedstawiającym podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzonego na mapie w skali co najmniej 1:5000.</p> <p>- Dokument został zweryfikowany pod kątem błędów językowych i stylistycznych.</p>

Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2017 r., poz. 1023), zmiana gminnego programu rewitalizacji następuje w trybie, w jakim jest on uchwalony.

PRZEWODNICZĄCA RADY
M. Kaptur
Małgorzata Kaptur